

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrunden for forslaget

1. Forslaget går ud på, at der fra og med 1984 indføres en realrenteafgift af afkastet af visse pensionskapitaler m.v. Forslaget er udarbejdet på grundlag af aftalen af 13. december 1982 mellem regeringspartierne og socialdemokratiet om en sådan afgift.

Forslaget er i overensstemmelse med aftalen udarbejdet i et nært samarbejde med de berørte forsikringsselskaber, pensionskasser og pengeinstitutter. På grundlag af dette arbejde er aftaleparterne i februar og marts 1983 blevet enige om visse præciseringer og metodeændringer i forhold til den oprindelige aftale.

Den indgåede aftale skal ses på baggrund af den alvorlige økonomiske situation, som kan karakteriseres ved et fortsat underskud på statsfinanserne, en voksende gæld overfor udlandet og en stor arbejdsløshed.

Regeringen har gennemført en række dybtgående indgreb for at rette op på disse balanceproblemer. Realrenteafgiften er i denne forbindelse et velegnet og i den nuværende situation nødvendigt instrument, idet afgiften vil bidrage til at rette op på statsfinanserne uden samtidig at forværre de øvrige balanceproblemer.

De alvorlige økonomiske problemer har i en årrække blandt andet givet sig udslag i et ekstraordinært højt renteniveau, der dog nu er faldende. Pensionsopsparingen har derfor i de senere år kunnet placeres til en væsentlig højere rente end opsparerne med rimelighed har kunnet forvente. Realrenteafgiften reducerer denne ekstraordinært høje rente, men har kun virkning, sålænge realrenten er høj, idet afgiften er indrettet således, at den bortfalder, hvis renten bliver lavere end inflationen plus 3½ procentpoints. Afgiften vil således ikke forhindre, at pensionsopsparerne opnår en rimelig pensionsdækning, men vil hindre, at indtægter i form af pension, som følge af et unormalt højt renteniveau, overstiger indtægten i de aktive år. Realrenteafgiften falder, når realrenten mindskes, og

bortfalder helt ved et realrenteniveau på 3½ pct. og derunder. Der vil derfor fortsat være tale om, at renter af pensionsopsparing skattemæssigt behandles gunstigere end andre renter. Endvidere opretholdes tilskyndelsen til at benytte pensionsopsparingsordningerne som følge af fradragsretten for indbetalinger og en lempelig beskatning af visse former for udbetalinger. Gennemførelsen af lovforslaget skulle således medvirke til at skabe ro og tryghed om pensionsopsparingen.

Afgiften påhviler i princippet alene den del af afkastet, der kan henføres til opsparing foretaget efter 1. januar 1983, og der tages således et særligt hensyn til den opsparing, der er foretaget før denne dato.

I overensstemmelse med regeringens investeringsfremmeprogram fritages afkast af aktier og fast ejendom for realrenteafgift. Heller ikke afkast af indeksobligationer indgår i afgiftsgrundlaget. Herved tilskyndes pensionskasser og livsforsikringsselskaber m.v. til aktiv investering i boligsektoren og erhvervslivet.

I det følgende er der givet en redegørelse for lovforslagets indhold i hovedtræk.

De afgiftspligtige

2. Afgiftspligten omfatter i princippet samme kreds af forsikringsselskaber, pensionskasser m.v. og pengeinstitutkonti, som er omfattet af lov nr. 696 af 21. december 1982 om en midlertidig formueafgift af visse pensionskapitaler m.v.

Afgiftspligten omfatter således:

- a) Private livsforsikringsselskaber, der driver virksomhed her i landet ved direkte tegning af livsforsikring, samt Statsanstalten for Livsforsikring,
- b) Pensionskasser og pensionsfonde, herunder firmapensionskasser, Den sociale Pensionsfond, ATP og understøttelsesfonde med pensionslignende formål,
- c) Kapitalpensionsfonde,
- d) Lønmodtagernes Dyrtdidsfond og